

หลักสูตรการพัฒนาผู้นำท้องถิ่นและชุมชนด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๑. แนวคิดการจัดทำหลักสูตร

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นองค์กรหลักในการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยว การกำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวทุกระดับ รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน และผลักดัน การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ การบูรณาการและบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ และเป็นไปในทิศทางเดียวกันตามมาตรฐานสากล จากการเปิดเสรีภาคบริการสาขาท่องเที่ยวในแผนพัฒนาบริการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเปิดเสรีบริการท่องเที่ยว พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๐ พบว่า บุคลากรทางการท่องเที่ยวทั้งในกลุ่มผู้ประกอบการ บุคลากรภาครัฐ บุคลากรรายสาขาวิชาชีพ ยังมีประเด็นปัญหาต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยเฉพาะการขาดความรู้และทักษะในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ด้านการบริหารจัดการ ด้านการตลาด ด้านภาษา ด้านเทคโนโลยี ด้านนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์

ดังนั้น เพื่อเป็นการกระตุ้น และส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเชิงลึก ในการขับเคลื่อนนโยบายด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจึงได้กำหนดแผนพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทุกกลุ่มทั้งในระดับผู้บริหาร นักวิชาการ และผู้ปฏิบัติการ ให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และองค์ความรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่โดยพัฒนาบุคลากรภาครัฐและเอกชนใน ๕ กลุ่ม ได้แก่

- ๑) กลุ่มนักบริหาร นักวิชาการ และผู้ปฏิบัติงานภาครัฐและท้องถิ่น ให้มีสมรรถนะในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และยกระดับการท่องเที่ยวไทยให้มีคุณภาพ
- ๒) กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ให้มีทักษะและองค์ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพ การบริหารจัดการธุรกิจ การตลาด ภาษา เทคโนโลยีและสารสนเทศ นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์
- ๓) กลุ่มผู้ให้บริการและแรงงานภาคการท่องเที่ยวให้สามารถพัฒนาบริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน และมีจรรยาบรรณ
- ๔) กลุ่มเครือข่ายท่องเที่ยวโดยชุมชน
- ๕) กลุ่มประชาชนชนโดยทั่วไป ให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว และพัฒนาทักษะในการผลิตและจำหน่ายสินค้าของชุมชนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

๒. ขอบเขตของหลักสูตร

จากการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค รวมไปถึงแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ไขและส่งเสริมบุคลากรด้านการท่องเที่ยวในประเด็นการบริหารจัดการการท่องเที่ยว จึงได้พัฒนาหลักสูตรโดยแยกออกเป็น ๔ หมวดวิชา ได้แก่

หมวดวิชาที่ ๑ การบริหารจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

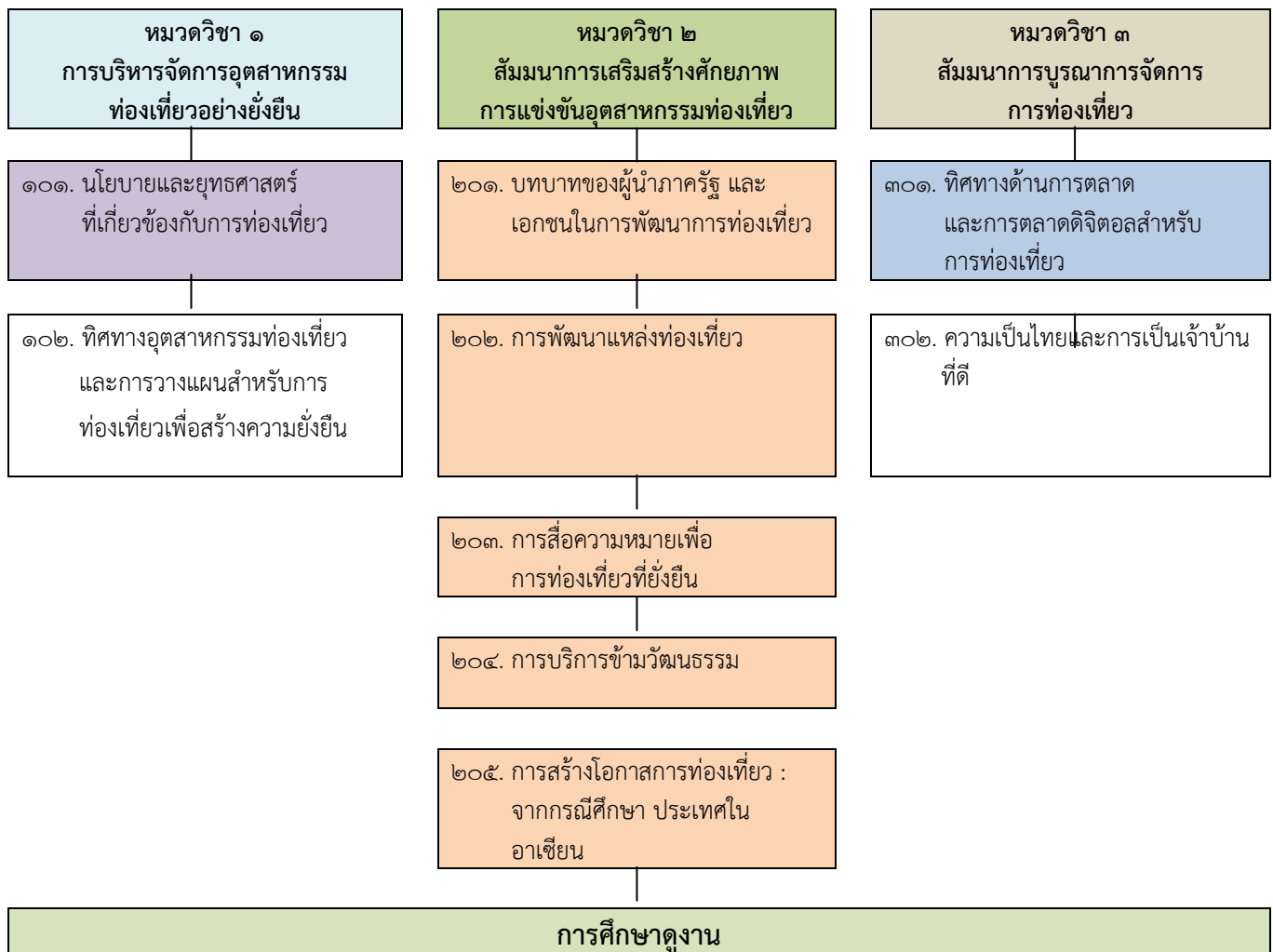
หมวดวิชาที่ ๒ สัมมนาการเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

หมวดวิชาที่ ๓ สัมมนาการบูรณาการการจัดการการท่องเที่ยว

หมวดวิชาที่ ๔ การศึกษาดูงานในประเทศ

๓. แนวทางการพัฒนาบุคลากรด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

หลักสูตรสำหรับการพัฒนาบุคลากรด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย แบ่งออกเป็น ๓ หมวดวิชาดังนี้

คำอธิบายรายวิชา

หมวดวิชา ๑ การบริหารจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Tourism Management for Sustainability)

วิชา	ประเด็นการเรียนรู้
๑๐๑. นโยบายและยุทธศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	การสื่อสาร และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการ ท่องเที่ยวของประเทศไทย ตลอดจนนโยบายด้านการท่องเที่ยวของ หน่วยงานภายในกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความตระหนักถึงความสัมพันธ์ระดับนโยบาย และ ยุทธศาสตร์ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจบริบทนโยบายและยุทธศาสตร์ที่ เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวไทย และสามารถนำไปประยุกต์ในการ บริหารจัดการ และ การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวได้
๑๐๒. ทิศทางอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และการวางแผนสำหรับการ ท่องเที่ยวเพื่อ สร้างความยั่งยืน	-การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับทิศทางของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ตลอดจนการจัดลำดับของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ถึงจุดแข็ง จุดอ่อนของการท่องเที่ยวไทย ตลอดจนการวิเคราะห์ผลกระทบของการท่องเที่ยวทั้งเชิงบวก และลบ รวมถึงการนำเสนอแนวคิดการวางแผนด้านการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนา แหล่งท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนได้ -แนวโน้มของโลกและในภูมิภาค เช่น พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่จะ เปลี่ยนแปลงไปตามโครงสร้างทางเศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนแปลงไป

หมวดวิชา ๒

สัมมนาการเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourism Industry Competitiveness Enhancement Seminar)

วิชา	ประเด็นการเรียนรู้
๒๐๑. บทบาทของผู้นำภาครัฐผู้ นำ ชุมชน และเอกชนในการ พัฒนาการท่องเที่ยว	การทบทวนบทบาท ความสัมพันธ์ และหน้าที่ในการพัฒนา และ บูรณาการกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง ภาครัฐ และภาคเอกชน มุ่งเน้นการวิเคราะห์การพัฒนา และปรับปรุง บทบาทเพื่อให้เกิดความยั่งยืน และโอกาสทางการแข่งขันของ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยต่อไป
๒๐๒. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ดี และการ วิเคราะห์กระบวนการในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ สร้าง ผลกระทบในเชิงบวกต่อชุมชน และสามารถตอบสนองความต้องการ ของนักท่องเที่ยวในปัจจุบันได้ (อาทิ กลุ่มนักท่องเที่ยวอายุสูง หรือ Senior Tourists หรือกลุ่มนักท่องเที่ยวที่อายุประมาณ ๒๐ ปีเป็นต้น)

วิชา	ประเด็นการเรียนรู้
๒๐๓. การสื่อความหมายเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Interpretation for Tourism Sustainability)	การสื่อความหมายในปัจจุบันมีกระบวนการที่หลากหลาย และเป็นกระบวนการที่สำคัญในการสร้างความยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยว การระดมสมองการนำหลักการสื่อความหมายมาปฏิบัติต่อนักท่องเที่ยวในกลุ่มที่แตกต่างกัน และการวิเคราะห์ประเด็นปัญหา และอุปสรรคที่เกิดจากการสื่อความหมายที่ผิด หรือไม่มีประสิทธิภาพ
๒๐๔ การบริการข้ามวัฒนธรรม (Service Across Cultures)	การศึกษาความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย และกลุ่มนักท่องเที่ยวของไทยในการเดินทางในประเทศ เพื่อเรียนรู้พฤติกรรม และแนวทางในการให้บริการที่เหมาะสม ตลอดจนการแก้ไขปัญหา ข้อร้องเรียนที่อาจเกิดขึ้นได้จากการบริการ
๒๐๕. การสร้างโอกาสการท่องเที่ยว: จากกรณีศึกษา ประเทศในอาเซียน	การศึกษานโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศในอาเซียน และประเทศที่มีแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวบนพื้นฐานของความยั่งยืน การศึกษาเปรียบเทียบนโยบายดังกล่าวจะสะท้อนให้เห็น จุดแข็ง และจุดอ่อนของการท่องเที่ยวของประเทศไทย ตลอดจนการพัฒนา การท่องเที่ยวด้านต่างๆ อาทิ MICE การท่องเที่ยวทางทะเล การท่องเที่ยวชุมชน การท่องเที่ยวแบบ Backpack เป็นต้น ให้สามารถแข่งขันได้

หมวดวิชา ๓ สัมมนาการบูรณาการจัดการการท่องเที่ยว (Tourism Integration Seminar)

วิชา	ประเด็นการเรียนรู้
๓๐๑. ทิศทางด้านการตลาด และ การตลาดดิจิทัล สำหรับการ ท่องเที่ยว	การศึกษาทิศทางการตลาดของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และการวิเคราะห์ส่วนผสมทางการตลาดที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมาย การประยุกต์ใช้ดิจิทัลในงานด้านการท่องเที่ยว การศึกษาเกี่ยวกับแนวทางของการตลาดดิจิทัลสำหรับการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่มีความเฉพาะเจาะจง และเป็นกลุ่มเป้าหมายที่แหล่งท่องเที่ยวต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
๓๐๒. ความเป็นไทย และการเป็นเจ้า บ้านที่ดี	การศึกษาแนวคิด และวิธีการนำความเป็นไทย สู่การสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อสร้างเอกลักษณ์ และตำแหน่งทางการตลาด (Market Positioning) ที่มีความเป็นรูปธรรม ศึกษากระบวนการในการเป็นเจ้าบ้านที่สร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวทั้งจากมุมมองของนโยบาย และจากมุมมองของการปฏิบัติ -ควรให้ความรู้ในความเป็นไทยและการเป็นเจ้าบ้านที่ดี ที่สำคัญต่อการสร้างความประทับใจ การแสดงความเป็นไทยที่ชัดเจนและเป็นสิ่งประจักษ์ชัดแก่ผู้พบเห็น เช่น การแต่งกายด้วย ผ้าไทย การมีมรรยาทที่เป็นสากล รวมถึงภาษา และการสื่อสารด้วย

หมวดวิชา ๔ การศึกษาดูงาน

วิชา	ประเด็นการเรียนรู้
การศึกษาดูงานพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จ ในการพัฒนาการท่องเที่ยว	- การศึกษาดูงานวัตถุประสงค์เพื่อเชื่อมโยงประเด็นความรู้สู่การอภิปราย และการนำกรณีศึกษาจากสถานที่จริงมาเป็นแนวทางในการพัฒนา และต่อยอดองค์ความรู้จากการฝึกอบรมต่อไป - หลังจากการดูงานควรมีการทำ Workshop เพื่อให้ผู้เข้าร่วมการอบรมได้ฝึกการวางแผนการท่องเที่ยว หรือ เสนอโครงการลักษณะต่อยอดจากฐานทรัพยากรที่มี - การศึกษาดูงานควรนำความรู้มาถอดบทเรียนและสรุปผลของปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางปฏิบัติ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุง

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม

กลุ่มพัฒนายุทธศาสตร์ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน โทร ๐ ๒๒๘๓ ๑๕๔๖, ๐ ๒๓๕๖ ๐๗๔๐